

به معنای اختصاص دادن منافع موقوفه به خویشاوندان نسبی است. این اقدام موجبات همگرایی و اتحاد بیشتر میان اعضای خانواده بزرگ و بستگان رافراهم می‌کند و کمک می‌کند تا احتیاجی افرادی از فامیل که کمتر بر خورد دارند نیز از منافع وقف منتفع شوند. در طول تاریخ بسیاری از خانواده‌ها با همین موقوفات توانسته‌اند تداوم نسل و رفاه نسبی فرزندان و بستگان خود را تضمین کنند. در میان رقبات دارای درآمد آستان قدس رضوی موقوفه، تمام یا بخشی از عوایدشان برای اولاد و کمک به بستگان تعیین شده است.

فصل نوزدهم: مطلقه بر ابر و وقف نامه‌ها

موقوفات مطلقه موقوفاتی هستند که واقف، دست‌متولی آستان قدس رضوی را در هزینه کرد باز گذارده تا بتواند بنا بر صلاح دید خود، عواید این موقوفات را در موارد مورد نیاز در حریم مطهر هزینه نماید. در میان رقبات دارای درآمد آستان قدس رضوی ۵۸ موقوفه، هزینه تمام یا بخشی از عوایدشان برای موارد مورد نیاز در حریم مطهر به صلاح دید تولید تعیین شده است.

فصل بیستم: مطلقه بر ابر طو امیر

به جهت ذکر نشدن مصرف خاص، عواید موقوفات مذکور در طومارهای عیشاهی و عضدالملکی، با صلاح دید تولید معزز آستان قدس رضوی، صرف مصارف اولویت دار آستان قدس رضوی می‌شود.

فصل بیست و یکم: موقوفات خریداری آستان قدس رضوی

رقباتی است که از محل عواید آستان قدس رضوی خریداری شده است و عواید آن‌ها با صلاح دید تولید معزز آستان قدس رضوی، صرف مصارف آستان قدس رضوی می‌شود.

فصل بیست و دوم: امور فرهنگی

«وقف فرهنگی» بر خوردار ساختن اقشار محروم جامعه از مزایای عرصه فرهنگ در جهت توسعه فرهنگی جامعه است. وقف فرهنگی، کمک به پویایی و تعالی فرهنگ و ارزش‌های مطلوب همچون آگاهی، دانش اندوزی و بالندگی است؛ کاری که نتیجه آن رانه تنها یک نسل بلکه نسل‌های متعددی تجربه خواهند کرد. در گذشته وقف فرهنگی در قالب معروف و مرسوم آن در زمینه‌های متعددی همچون تأسیس مدارس، کمک هزینه تحصیلی طلاب و دانش آموزان، تهیه وسایل تحصیلی، وقف کتاب و کتابخانه و انتشار کتاب از درآمد موقوفات نمود پیدای نمود ولی امروزه عرصه فرهنگ بسیار گسترده‌تر و متنوع‌تر از گذشته شده است.

در میان رقبات دارای درآمد آستان قدس رضوی ۹ موقوفه، تمام یا بخشی از عوایدشان برای امور فرهنگی تعیین شده است.

واقفان خیراندیشی چون: «مقام معظم رهبری مدظله العالی»، «فاطمه پشنگ و علیرضا پاشند»، «بانو مجتهدین یزدی»، «مهری بزرگر»، «عمادالدین تربتی» قسمتی از عواید موقوفات خود را برای امور فرهنگی مشخص کرده‌اند. عواید این موقوفات در فعالیت‌هایی نظیر: امور فرهنگی مرتبط با کودک و نوجوان، تهیه اقلام فرهنگی برای هیئات مذهبی، چاپ کتاب‌های مذهبی، تولید محتوای فرهنگی در عرصه فضای مجازی، پرداخت کمک هزینه به موسسات فرهنگی و... هزینه می‌شود.

فصل بیست و سوم: سرمایه گذاری

فصل بیست و چهارم: متفرقه

فصل بیست و پنجم: حق التولیه

فصل بیست و ششم: حق النظاره

و مستمری حفاظ از عواید موقوفات به صورت ماهانه یا هر عماره یک بار به صورت نقدی و یا غیر نقدی پرداخت می‌شود.

امروزه حفاظ درونیت صبح و شام به بالاده مشکی و نشان خدمت، در بالاسر مبارک، دارالسیاده، رواق دارالزهودارالحفاظ و مسجد گوهر شاد قرآن تلاوت می‌کنند.

در میان رقبات دارای درآمد آستان قدس رضوی ۱۵ موقوفه، تمام یا بخشی از عوایدشان برای حفاظ و قرآن خوانی بر سر مقابر خانوادگی تعیین شده است. واقفان خیراندیشی چون: «عتیق علی بن احمد طوسی»، «خواجه علاالدین حاجی»، «بیگ آغا خانم ذوالقدر»، «مهدی قلی بیگ جغتای»، «گنجعلی خان زیگ»، «میرزا آلاءالدین محمد»، «عبدالرزاق، خلف حاجی عبدالله»، «میرزا کمال و میرزا فرخ و میرزا محمد»، «جبران بانو دختر زمان شاه درانی»، «بی بی خودرو (خردو) و سرور جان خانم»، «فضل الله خان وزیر نظام»، «امام وردیخان بیات مختاری و همسرش ابجی سلطان خانم»، «سام خان شجاع الدوله ایلخانی»، «مهدی قلیخان قرائی»، «قیه بیگم، دختر حاجی میرزا رفیع قوچانی»، «محمد و ناصر خان شجاع الدوله» بخشی از عواید موقوفه خود را برای حفاظ حریم مطهر امام رضا (علیه السلام) اختصاص داده‌اند.

فصل هجدهم: اولاد و ذوی الارحام و اقنان

موقوفات اولاد و ذوی الارحام از موقوفاتی هستند که نقش مهمی در تحکیم بنیاد خانواده و ارتباطات خویشاوندی ایفا می‌کنند. هنگامی که شخصی بخواهد مالی را برای نسل‌ها و بستگان خود باقی بگذارد، یکی از راه‌های پسندیده و رایج، وقف کردن آن مال برای فرزندان یا خویشاوندان است. این نوع موقوفات، ضمن آنکه یک عمل معنوی و خدا پسندانه به شمار می‌آیند، آثار اجتماعی و اقتصادی مثبتی نیز برای خانواده و فامیل به همراه دارند.

در وقف اولاد، واقف مال خود را به گونه‌ای وقف می‌کند که منافع آن به فرزندان و نسل‌های بعدی وی برسد. این موضوع سبب می‌شود فرزندان همواره از حمایت مالی مستمر بهره‌مند شوند. همچنین وقف برای ذوی الارحام